
Kostel Panny Marie Sněžné

Kristína Kubičková

Založení kostela je spojeno s korunovaci Karla IV. (2. září 1347), po níž král položil základní kámen kostela na místě před bránou sv. Havla, řečeném „Na Písku“. Ke kostelu uvedl karmelitány a daroval jim pro stavbu veškeré dřevo, které bylo použito při zhotovení pódia, na němž probíhala hostina po jeho korunovaci českým králem. Klášteru připadl pozemek s trojúhelníkovým půdorysem, jenž zabíral více než 5 hektarů. Zasvěcení kostela bylo převzaté z nejstarší mariánské baziliky Santa Maria Maggiore v Římě. Podle legendy se bohatý římský patricij Jan a jeho choť rozhodli věnovat svůj majetek na počest Panně Marii. Prosil, aby jim ukázala místo, kde si přeje vystavět kostel. Zázrak se stal během obrovského vedra a na římském pahorku Esquilin napadl čerstvý sníh, kde později vybudovali chrám.

Po dřevěném provizóriu si karmelitáni postavili kamenný kostel, z kterého se dochovalo torzo při severní straně nynějšího kostela. Do husitských válek vyrostla vysoká věž i některé vedlejší kaple. Na počátku 15. stol. se stal klášter místem střetů mezi stranou podobojí a karmelitány, kteří museli odejít. V kostele působil kazatel Jan Želivský, následně stavba chátrala – v roce 1434 byla zbořena vysoká věž a klášter zanikl k roku 1593. Později císař Rudolf II. klášter daroval františkánům (1603), kteří začali kostel opravovat. Byl zvýšen terén kostela a zazděna spodní okna.

Stavba měla mít výjimečné rozměry - kostel měl mít dle původního projektu délku 110 m a klenba měla dosahovat 39 m. Chrám měl mít tři lodě a v průčelí dvě vysoké věže. Nikdy se tak nestalo a dnešní kostel je vlastně původním kněžištěm. Interiér je převážně tvořen ranně barokní výzdobou. Dojem prosvětleného skeletu tvoří převýšený prostor o pěti úzkých klenebních polích, zaklenutý renesanční síťovou klenbou. Jednoduchý západní štít je lemovaný na nároží opěrnými pilíři, prolomený kružbovou rozetou a ukončený rovnou římsou. Na průčelí dominuje mozaika Panny Marie Sněžné. Významné sochařské dílo tvoří tympanon nad branou do bývalého hřbitova. Střed zaujímá Korunování Panny Marie před růžovými keři s dvěma klečícími donátory, pravděpodobně se jedná o zakladatele kostela. Nad nimi je Boží trůn s Kristem na stromě života. Reliéf je z husitských dob silně poškozen a originál se nachází v Lapidáriu NG.